

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ  
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ  
УПРАВЛІННЯ  
ІНФОРМАЦІЙНОЮ БЕЗПЕКОЮ  
ДЕРЖАВИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ  
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ  
22 березня 2011 року  
м. КИЇВ

Частина 1

Київ  
Науково-видавничий відділ Національної академії СБ України  
2011

УДК 35.075.5+355.405.1+355.40 (477)

A43

Розглянуто та схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту інформаційної безпеки, протокол №8 від 29 квітня 2011 року.

Рекомендовано до друку Вченою радою Національної академії Служби безпеки України, протокол №11 від 18 травня 2011 року

Організаційний комітет конференції:

Голова: Скулиш Є.Д., доктор юридичних наук, доцент, заслужений юрист України.

Заступники голови: Баланда А.Л., доктор економічних наук, професор; Довгань О.Д., кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, Хлевицький В.Б., кандидат юридичних наук.

Члени організаційного комітету: Марущак А.І., доктор юридичних наук, доцент; Остроухов В.В., доктор філософських наук, професор; Мельник С.В., кандидат технічних наук; Кінаш Р.І.

**A43     Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави:** Збірник матеріалів науково-практичної конференції, 22 березня 2011. – К.: Вид-во НА СБ України, 2011. – 416 с.

Уміщено матеріали науково-практичної конференції "Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави", підготовлені фахівцями та науковцями Служби безпеки України, Національної академії Служби безпеки України, Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національного авіаційного університету, Національної академії оборони України, Національної академії внутрішніх справ, Київського університету права НАН України, Національного університету ДПС України, інших установ і громадських організацій.

Виступи подано в авторській редакції.

УДК 35.075.5+355.405.1+355.40 (477)

© НА СБ України, 2011

<i>Кондратенко Ю.В., Трачук С.М., Головченко О.В.</i> Методи управління захистом інформації у ERP системі SAP .....	213
<i>Корченко О.Г., Дрейс Ю.О.</i> Порівняльний аналіз важливості відомостей, що становлять державну таємницю ЗВДТ 2005, 2010 року .....	214
<i>Кузнецов Г.В., Кириченко В.С.</i> Проблематика проектування систем активного захисту, які генерують сигнал типу "синфазна перешкода", для використання в персональних ЕОМ.....	216
<i>Кулажський В.І., Кульчицький О.С.</i> Проблема забезпечення інформаційної безпеки інформаційно-телекомунікаційних систем при використанні мобільних енергозалежних носіїв інформації .....	219
<i>Курок Р.О.</i> Міграційна політика України і проблеми інформаційної безпеки.....	220
<i>Лебедєв О.Р.</i> Актуальні проблеми захисту інформації щодо конференційних джерел.....	223
<i>Макаренко В.В.</i> Законодавчі засади обмеження прав громадян у сфері забезпечення охорони державної таємниці .....	227
<i>Маковей В.В.</i> Терміни прийняття рішення за результатами перевірки у зв'язку з доступом до державної таємниці.....	231
<i>Марчук В.І.</i> Проблеми правової регламентації критеріїв віднесення інформації, що є власністю держави, до конфіденційної .....	235
<i>Матяш О.І.</i> Забезпечення безпеки інформації у Німеччині .....	238
<i>Михальчук Ю.П.</i> Статус захисника у справах з ознаками злочину, пов'язаного з державною таємницею .....	240
<i>Муратов О.Є.</i> Модель суб'єкта при визначенні шкоди внаслідок розповсюдження інформації .....	243
<i>Муратов О.Є., Сирота Т.В.</i> Прийняття рішення про обмеження доступу до інформації, як діяння, пов'язане з ризиком.....	248
<i>Можаровська М.О.</i> Проблеми охорони та захисту комерційної таємниці в національній інноваційній системі України .....	250
<i>Мулявка Д.Г., Максютя А.О.</i> Правові та організаційні аспекти захисту та безпеки інформації в органах Державної податкової служби України .....	253
<i>Наливайко М.А.</i> Сертифікація засобів захисту інформації в Російській Федерації.....	256

**Корченко О.Г.**

доктор технічних наук, професор  
Національний авіаційний університет

**Дрейс Ю.О.**

Житомирський військовий інститут Національного авіаційного університету

## ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВАЖЛИВОСТІ ВІДОМОСТЕЙ, ЩО СТАНОВЛЯТЬ ДЕРЖАВНУ ТАЄМНИЦЮ ЗВДТ 2005, 2010 РОКУ

Проведено порівняльний аналіз розрахунку коефіцієнтів важливості відомостей, що становлять державну таємницю (ДТ) оборонної сфери зводу відомостей, що становлять ДТ (ЗВДТ) 2005 та 2010 року для подальшого експертного оцінювання інформації у сфері охорони ДТ [1].

На основі методики, призначеної для оцінювання стану охорони ДТ на окремому об'єкті [3] для розрахунку коефіцієнта важливості відомостей, які відносяться до ДТ сфери  $N$  обираються вихідні дані серед яких є:

- перелік відомостей  $PV$ , що становлять ДТ у сфері  $N$  (оборони) ЗВДТ;
- перелік коефіцієнтів важливості  $\beta$  відомостей, що становлять ДТ;
- $W(PV_{i,j})$  - "питома вага" сукупності статей переліку відомостей  $PV$ .

Розрахунок  $W(PV_{i,j})$  проводиться за критерієм визначення ступеня секретності відомостей, тобто знаходження значення сукупної шкоди від її розголошення у відповідних інтервалах їх бальних оцінок  $\overline{x_T}; \overline{x_{DT}}; \overline{x_{OB}}$  внаслідок механічної заміни ступеню секретності статті ЗВДТ на відповідні середні інтервальні значення [2, 3]: "таємно"  $1 \leq x_T < 10$ ,  $\overline{x_T} = 5$ ; "цілком таємно"  $10 \leq x_{DT} < 100$ ,  $\overline{x_{DT}} = 55$ ; "особливої важливості"  $100 \leq x_{OB} \leq 300$ ,  $\overline{x_{OB}} = 200$ .

За допомогою [2] проведений розрахунок коефіцієнтів важливості  $\beta_{i,j}$  відомостей, що становлять ДТ у сфері оборони та відповідно від отриманих результатів (табл.1, 2) побудований графік порівняльного аналізу залежності  $\beta_{i,j}$  від  $w(PV_{i,j})$  ЗВДТ 2005 [4] та 2010 [5] року (рис.1).

Таблиця 1

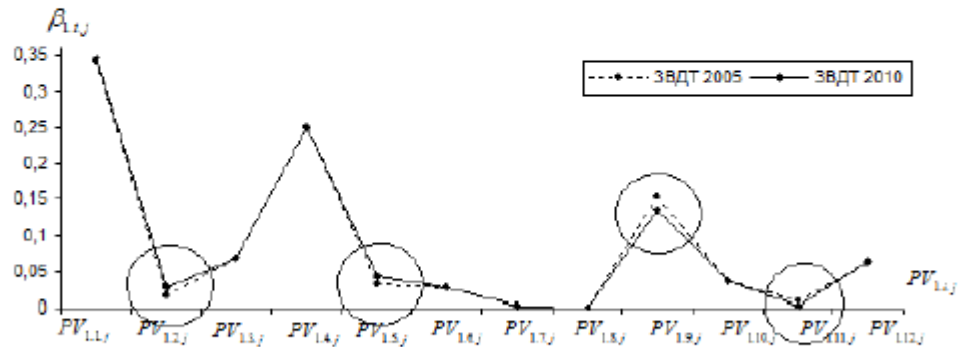
Коефіцієнти важливості відомостей, що відносяться до ДТ [4]

2005р.	$PV_{1,1,j}$	$PV_{1,2,j}$	$PV_{1,3,j}$	$PV_{1,4,j}$	$PV_{1,5,j}$	$PV_{1,6,j}$	$PV_{1,7,j}$	$PV_{1,8,j}$	$PV_{1,9,j}$	$PV_{1,10,j}$	$PV_{1,11,j}$	$PV_{1,12,j}$	$\Sigma$
$w(PV_{i,j})$	1665	80	325	1215	150	130	15	5	745	180	45	300	4855
$\beta_{i,j}$	0,343	0,0165	0,067	0,25	0,031	0,027	0,003	0,001	0,153 4	0,037	0,0093	0,0618	1

Таблиця 2

Коефіцієнти важливості відомостей, що відносяться до ДТ [5]

2010р.	$PV_{1,1,j}$	$PV_{1,2,j}$	$PV_{1,3,j}$	$PV_{1,4,j}$	$PV_{1,5,j}$	$PV_{1,6,j}$	$PV_{1,7,j}$	$PV_{1,8,j}$	$PV_{1,9,j}$	$PV_{1,10,j}$	$PV_{1,11,j}$	$PV_{1,12,j}$	$\Sigma$
$w(PV_{1,j})$	1665	135	325	1215	200	130	15	5	625	180	10	305	4810
$\beta_{1,1,j}$	0,346	0,028	0,067	0,25	0,042	0,027	0,003	0,001	0,134	0,037	0,002	0,063	1

Рис. 1. Графік залежності коефіцієнта важливості  $\beta_{1,1,j}$  від відомостей  $PV_{1,1,j}$ , що становлять ДТ ЗВДТ 2005 та 2010 року у сфері оборони

Результати показали, що найбільшу шкоду національній безпеці України оборонної сфери наносять відомості ДТ  $PV_{1,1,j}$ ,  $PV_{1,4,j}$ ,  $PV_{1,9,j}$  та  $PV_{1,12,j}$  [4, 5]. Що підтверджується також значенням "питомої ваги" об'єктів цих відомостей в [2 (додаток 1)]. Порівняльний аналіз важливості відомостей, що становлять ДТ виявив суттєві зміни, що відбулись у чотирьох статтях [5].

Вчасності, збільшення коефіцієнта важливості  $\beta$  відбулось у статтях  $PV_{1,2,j}$ ,  $PV_{1,5,j}$ , що стосується відомостей про: морально-психологічний стан особового складу, вплив соціально-політичної обстановки в регіонах, узагальнені розрахунки психогенних втрат у воєнний час, кількісні показники фізичних полів корабля, окремі показники характеристик систем управління, організацію скритого управління військами, тощо.

Зменшення своєї важливості  $\beta$  відчули статті  $PV_{1,9,j}$ ,  $PV_{1,11,j}$ , що спричинено по-перше, виключенням ряду підпунктів цих статей, по-друге, можливим делегуванням відомостей, що становлять ДТ до інших сфер. Це все може призвести до:

- зниження засекречування матеріальних носіїв інформації, що містить ДТ;
- зменшення кола суб'єктів доступу до ДТ;

- зменшення кількості та обсягів відомостей, що становлять ДТ відповідних статей;
- зниження ризиків щодо розголошення та втрати відомостей ДТ;
- впорядкування системи охорони ДТ відповідних служб та органів державної влади інших сфер.

Як наслідок, – економія обсягів фінансування заходів, необхідних для охорони ДТ у сфері оборони, країни у цілому.

### **Література**

1. Закон України "Про державну таємницю" від 21.01.94 [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Закон України. – Режим доступу: [www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).

2. Методичні рекомендації державним експертам з питань таємниць щодо визначення підстав для віднесення відомостей до державної таємниці та ступеня її секретності. Затверджено наказом Держкомсекретів України від 09.11.1998р. №22.

3. Архипов О.Є., Бородавко І.Т., Ворожко В.П. Оцінювання ефективності системи охорони державної таємниці: Монографія. – К.: Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2007. – 63с.

4. Звід відомостей, що становлять державну таємницю. Затверджено наказом СБ України №440 від 12.08.2005 [Електронний ресурс] / Служба безпеки України. – Режим доступу: [www.sbu.gov.ua](http://www.sbu.gov.ua).

5. Звід відомостей, що становлять державну таємницю. Затверджено наказом СБ України № 405 від 23.07.2010 [Електронний ресурс] / Служба безпеки України. – Режим доступу: [www.sbu.gov.ua](http://www.sbu.gov.ua).

**Кузнецов Г.В.**

доктор технічних наук, професор

Державний ВНЗ "Національний гірничий університет"

**Кириченко В.С.**

Державний ВНЗ "Національний гірничий університет"

### **ПРОБЛЕМАТИКА ПРОЕКТУВАННЯ СИСТЕМ АКТИВНОГО ЗАХИСТУ, ЯКІ ГЕНЕРУЮТЬ СИГНАЛ ТИПУ "СИНФАЗНА ПЕРЕШКОДА", ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ В ПЕРСОНАЛЬНИХ ЕОМ**

В загальному комплексі заходів щодо забезпечення національної безпеки держави важливе місце займають заходи, пов'язані із безпосереднім захистом інформації від загроз, реалізація яких може нанести особі, суспільству та